

- Učenci, lepo pozdravljeni v 11. tednu učenja na daljavo, ki bo trajal le dva dni. V sredo pa se že srečamo v šoli. JUPI!
- V tem tednu boste preverili svoje znanje o najpomembnejših učnih vsebinah v 17., 18. in 19. stoletju v Evropi, svetu in v slovenskih deželah.
- **V pomoč vam bo učbenik od strani 56 do 108.**
- Od vašega doslednega dela bo odvisna tudi zaključna ocena iz zgodovine.
- Nekateri učenci ste med oceno – upoštevala bom tudi vaše delo na daljavo.
- **Dovolj je, da rešite le polovico preverjanja** (v ponedeljek in torek je na urniku zgodovina), ostalo polovico boste rešili v šoli, v četrtek in petek.
- Če imate možnost, preverjanje natisnite in prilepite v zvezek.
- **Preverjanje bomo skupaj pregledali v šoli.**

1. Absolutizem je v 16. in 17. stoletju postal prevladujoča oblika vladanja.

a) Obkroži številke pred trditvami, ki veljajo za absolutizem.

- 1 O vseh državnih zadevah je odločal vladar.
- 2 Vladar se je pri vodenju države posvetoval s plemiči.
- 3 Vladar za svoje dejanje ni bil odgovoren nikomur razen Bogu.
- 4 Vladarju so državo pomagali voditi uradniki, ki so mu bili zvesti.
- 5 Vladar je državo vodil z ministri, ki so imeli večino v parlamentu.

b) Kdo je absolutistični vladar na sliki in v kateri državi je vladal?

2. Razsvetljenci so želeli spremeniti svet.

Pozorno preberi zgodovinski vir in odgovori na vprašanje.

»Ni svobode, če sodna oblast ni ločena od zakonodajne in izvršilne. Če je povezana z zakonodajno, postane oblast nad življenjem in svobodo državljanov samovoljna, ker je sodnik hkrati zakonodajalec...« (baron Charles Montesquieu, 1748)

a) Na katere tri dele oblasti bi morala biti deljena državna oblast po mnenju filozofa Montesquieua in kdo ima posamezno oblast v demokratični vladavini?

1. del: _____, _____
2. del: _____, _____
3. del: _____, _____

3. Ideje razsvetljenstva dosežejo tudi naše kraje.

S črtami poveži takratne narodne buditelje z ustreznimi deli.

JURIJ JAPELJ	Poskus zgodovine Kranjske in ostalih dežel južnih Slovanov Avstrije
VALENTIN VODNIK	Krajnska gramatika
A. T. LINHART	prevod Biblije
MARKO POHLIN	Lublanske novice

4. Marija Terezija in njen sin Jožef II. sta izvedla številne reforme. Razloži naslednje njune ukrepe.

a) NEVOLJNIŠKI PATENT:

b) ROBOTNIŠKI PATENT:

c) TOLERANČNI PATENT:

d) PRAGMATIČNA SANKCIJA:

5. Razsvetljenske ideje so vplivale tudi na nastanek ZDA.

Pazljivo preberi spodnje trditve. Če je trditev pravilna, obkroži DA, če je napačna, obkroži NE in jo pravilno zapiši.

1. Trinajst kolonij v Severni Ameriki je 14. 7. 1776 sprejelo deklaracijo o neodvisnosti.	DA NE
2. V deklaraciji so bile prvič zapisane razsvetljenske misli o enakosti vseh ljudi.	DA NE
3. ZDA so postale kraljevina, ki ji je vladal angleški kralj.	DA NE
4. Ameriški boj za neodvisnost je močno odmeval v Aziji.	DA NE

6. Oglej si karikaturu, ki prikazuje družbo v Franciji v 18. stoletju. Odgovori na vprašanja.

Na katere tri družbene sloje se je delilo francosko prebivalstvo pred začetkom francoske revolucije?

1. stan: _____

2. stan: _____

3. stan: _____

7. Leta 1809 je tudi velik del slovenskega ozemlja prišel pod Francoze. Obkroži pravilne odebeljene besede.

Slovensko ozemlje je postalo del **Habsburške monarhije / Ilirskih provinc**. Nad Francozi so bili najbolj navdušeni **izobraženci/ kmetje**, ker je slovenščina postala učni jezik v šolah. **Anton Tomaž Linhart / Valentin Vodnik** je Napoleonu posvetil pesem Ilirija oživljena. Najbolj razočarani so bili **izobraženci / kmetje**. Glavno mesto Ilirskih provinc je bil/a **Zagreb / Ljubljana**. Ilirske province je Napoleon ustanovil, ker je želel Avstrijsko cesarstvo **odrezati od morja / povezati s Francijo**. Leta 1813 je slovensko ozemlje zopet prišlo pod **Nemško zvezo / Avstrijsko cesarstvo**.

8. Po porazu zadnjega velikega francoskega osvajalca so evropske sile na dunajskem kongresu na novo uredile Evropo.

a) Kdo je na sliki? _____

b) Kakšen namen je imel dunajski kongres? Obkroži številko pred pravilnim odgovorom.

- 1 Druženje med evropskimi kralji.
- 2 Udeleženci so želeli zagotoviti trajen mir v Evropi.
- 3 Udeleženci so se pripravljali na vojno.

c) Kako se je imenovala evropska zveza, ki je nadzorovala politično dogajanje v Evropi, da bi preprečila širjenje naprednih - liberalnih idej? _____

9. Leto 1848 imenujemo tudi leto revolucij.

a) Poveži narode z njihovimi zahtevami v letu 1848. Črko iz levega stolpca preneseš na ustrezno črtico v desnem stolpcu.

A Italijani ____ združitve v skupno upravno enoto, ki bi bila del avstrijskega cesarstva.

B Nemci ____ so živeli v več državah, zato so zahtevali združitve.

C Slovenci ____ so imeli dvoje različnih zamisli o združitvi.

b) Kako se je imenoval prvi politični program Slovencev? _____

10. Med izobraženci na Slovenskem sta se v predmarčni dobi oblikovala dva tabora.

a) Na črto pod besedilo, ki opisuje značilnosti posameznega tabora, napiši njegovo ime.

1. Zbiral se je ob pesniku Francetu Prešernu. Povezal je svobodomiselnih izobražence. Literarna dela so objavljali v Kranjski čbelici. Zavzemali so se liberalne svoboščine.

2. Zbiral se je ob dr. Janezu Bleiweisu. Vso pozornost so posvetili kmetu in malemu obrtniku. Izdajali so edini slovenski časopis v predmarčnem obdobju Kmetijske in rokodelske novice.

11. Leta 1867 se habsburška monarhija preoblikuje v dve samostojni enoti.

Kratko odgovori.

a) Kaj so uvedli leta 1867? _____

b) Kakšno je bilo novo ime države? _____

c) Kateremu delu je pripadla večina slovenskega narodnega ozemlja? _____

č) Katera slovenska pokrajina je pripadala drugemu delu? _____

12. Pomembno vlogo pri utrjevanju slovenske narodne zavesti v 60. letih 19. stoletja so imeli tabori in čitalnice. Če določena trditev velja za tabore, ji pripiši črko T, če velja za čitalnice pa črko Č.

a) Poglavitna dejavnost so bile kulturne prireditve, imenovane »besede«. _____

b) Ljudje so se zbirali na prostem, predvsem ob nedeljah. _____

c) Nam najbližja/i je bil/a v Cerknici. _____

č) Nam najbližja/i je bil/a v Postojni. _____

13. Proti koncu 19. stoletja so nastale prve slovenske politične stranke. K trditvi pripiši ime stranke. Izbiraš med: SLS, NNS in JSDS.

a) Zavzemali so se za kapitalistični razvoj gospodarstva in manjšo vlogo cerkve v družbi. _____

b) Zavzemali so se za pomoč kmetom, delavcem in malim obrtnikom ter za večjo vlogo cerkve v družbi. _____

c) Zavzemali so se za pravice in boljši položaj delavcev, bili so proti kapitalističnemu razvoju gospodarstva. _____